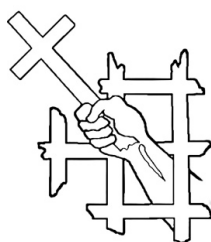


A photograph of a wheat field at sunset, with the sky in shades of orange and yellow. The wheat stalks are silhouetted against the bright background. The entire image has a blue color cast.

RESTITUIRI DIN ARHIVA NICOLAE TOTU

ETC.

2026



Colecția „Libertatea”, Jacksonville, Fl.

2026

DIN ARHIVA NICOLAE TOTU

Imagini și documente transmise la Madrid lui Nicolae Roșca în 1981 de către Vera Totu, soția lui Nicolae Totu, unul dintre legionarii de frunte care au făcut parte din echipa legionară trimisă în anul 1936 să lupte în Spania împotriva comunismului barbar care se instaurase și făcea ravagii de nedescris.

Asumându-și toate riscurile, Vera Totu este cea care, puțin înainte de tragicul sfârșit al lui Nicolae Totu și al altor conducători legionari întemnițați la Râmnicul Sărat, asasinați bestial de camarila carlistă în curtea închisorii după câteva zile, reușește să intre în posesia manuscrisului soțului ei, să-l salveze astfel și să-l transmită mai departe. O adevărată odisee și care, abia după peste 40 de ani, va reuși totuși să vadă lumina tiparului, în exil. De altfel, cel care s'a îngrijit de apariția sa, Nicolae Roșca, ne prezintă parcursul extraordinar al lucrării salvate:

„După biruința legionară dela 6 Septembrie 1940 – scrie Nicolae Roșca în introducerea lucrării - familia l-a predat lui Vasile Posteuca, care conducea secțiunea de propagandă a mișcării, pentru a-l publica. Apariția romanului a fost programată, dar nu a putut fi dusă la îndeplinire din cauza evenimentelor dela 21 Ianuarie 1941. Manuscrisul s'a salvat în Germania, odată cu legionarii fugari. Prin nu știm ce împrejurări a ajuns în mâna lui Nicolae Teban și cu acesta în Argentina. Cu câțva timp înainte de a muri Teban ni l-a trimis nouă pentru a-l examina și eventual publica. Citindu-l, ne-am dat seama, de valoarea lui excepțională, fiind, credem, un roman destinat să figureze între marile creații ale literaturii românești.

Abia acuma, mijloacele ne-au permis să-l dăm la tipar. Suntem convinși că nu numai legionarii, ci toți românii vor găsi în acest roman, “scris în celula dela Râmnicu-Sărat, din pragul morții”, pecetea unui mare scriitor, răpus în plină tinerețe și creație, de către Irozii dela Palat”.

„Romanul istoric” Căpitanul Andrei (după cum îl intitulează autorul în introducerea lucrării), *„frescă istorică a vremii lui Vasile Vodă Lupu”*, a văzut lumina tiparului în anul 1983, la Editura „Dacia” din Madrid, Spania, și poate fi accesat *online* pe site-ul *miscarea.net* la Fondul de Documente existent.

• •

• Spre cunoștință: toate notele explicative în privința imaginilor de mai jos care provin din arhiva Nicolae Totu, sunt în cea mai mare parte ale Verei Totu, cu mici excepții clarificative pe care ne-am permis să le facem. Restul secțiunilor de imagini complementare introduse, sunt parte a efortului nostru de a racorda în chip vizual aspectele reale ale istoriei Mișcării Legionare, astăzi fiind încă odată ostracizată, interzisă și prigonită de noua clică politică instituită care, supusă, încalcă flagrant Constituția României, dreptul la **Exprimare, Memorie și Adevăr**.



Predeal la Vila Igiroșanu (după desființarea taberei de pe Susai). Căpitanul, Alecu Cantacuzino, Totu, profesorul Dobre, familia Igiroșanu și încă 2 persoane.





Octombrie 1938 - la Nicolae Totu acasă (el la Râmnicu Sărat, în închisoare). De la stânga: Horia Igiroșanu, Zizi Ghenea, dr. Ana Maria Marin (soția Eroului Vasile Marin), Vera Totu (în picioare), Marieta Iordache (se vede puțin) + două legionare?



Predeal, Ianuarie 1938. (Av. Teodor) Tudose, stânga, în picioare, asasinat în 1939, Profesorul Ion Dobre (în genunchi) și Diamandy Stefan din Galați, închis 1958 – 1964. În dreapta, în genunchi – Carătănase – „nu-mi amintesc numele (ei) mic”, precizează Vera Totu. O mică rectificare: Prof. Ion Dobre este confundat cu Corneliu Codreanu, fapt pe care ne-am permis să-l corectăm...



Nicolae Totu și soția sa, Vera.



Alecu Cantacuzino vorbind la înmormântarea eroilor Ion Moța și Vasile Marin, Februarie 1937,
București.



Ianuarie 1938, Predeal. Mihăiaș (dreapta) și Gabriela Moța (în stânga) cu Iva Igiroșanu.



*Lui Neculai, cel atât de meșter în a însenina frunțile. Cu drag (semnătura indescifrabilă), 1935
Martie 17, București.*

Nota de subsol precizează: *Logodnica lui Vasile Tincoca și (câinele) „Rarău”.*



Nicolae și Vera Totu.

Pe spate cu dedicația: *Lui bădia Ghiță (Costea?). Cu nespusă bucurie a unei revederi neașteptate și cu toată căldura prieteniei, izbucnită ca un dar de sus. Vera Totu, Mai 1981.*



La înmormântarea Moța-Marin echipa întoarsă din Spania. De la stânga primul înalt salutând Bănică Dobre, apoi ing. Clime, preotul Dumitrescu, Alecu Cantacuzino, Neculai Totu. Februarie 1937, București.



Alexandru Cantacuzino la schi, Predeal...



Inginerul Ioan Blănuș, comandant al „Bunei Vestiri” născut la Huși la 8 Septembrie 1898 - Mort la 22 Septembrie 1951 la Focșani. Fiul lui Năstase și Ruxandra Blănuș născută Solomon, soră mai mare a lui Hristache Solomon.



Neculai Totu la întoarcerea din Spania cu casca și pătura de pe câmpul de luptă; ceea ce a inspirat și lucrarea sculptorului **Horia Igrișanu** - mort la (închisoarea) Jilava în 1959 (în fapt 1960, N.N.) executând o condamnare de 15 ani sub regimul comunist (vezi și nota următoare).



Bustul în argilă al lui Neculai Totu, în lucru, cu casca de luptător în Tercio-Spania, executat de sculptorul legionar Horia Igiroșanu mort de netratat la închisoarea Văcărești 1960, după numai un an de la condamnarea pe 16 ani.



Sculptorul Horia Igiroșanu în atelierul său din București, modelând bustul lui Neculai Totu, după întoarcerea din Spania. Bust ce se află acum la București la fostul muzeu de factură militară și care a fost expus la „Tinerimea Artistică” în 1940. Bustul în bronz a fost așezat și la monumentul din Râmnicul Sărat. Actualmente dat jos.



Alexandru Cantacuzino în uniforma cu care a luptat în Spania - fotografiile executate pentru a servi sculptorului Horia Igiroșanu la cele 2 busturi modelate în 1939.



Stiloul lui Ionel Moța, dat lui Neculai Totu la 11 Ianuarie 1937 la evacuarea la spitalul din Toledo, ca să scrie Căpitanului. La venirea în țară, cu acest stilou Neculai a scris „Însemnări de pe front” și apoi l-a predat familiei Moța.



Prietenilor dragi Maria și inginer Nicolae Roșca. Despre Rafael se spunea că favoriții zeilor mor tineri. Aș fi preferat ca Neculai să fi fost îmbătrânit ca și mine, dar viu. Cu dragoste frățească
Vera Totu, Mai 1981.



Don Quijote cu... pictorul.



Neculai Totu cu doi studenți spanioli în Decembrie 1936, la sosire cu echipa Moța, înainte de a îmbrăca uniforma Tercio.



Mormântul lui Neculai Totu la Râmnicu Sărat. După 1945 bustul a fost scos, dar restul a rămas.

LA CARMEN SYLVA



1948 Iulie. Fosta tabără legionară Carmen Sylva. „Bastionul” dinspre Nord, nivelat și întărit cu pietrele scoase din mare. Spre Sud totul este dărâmat, respectiv bordeiul Căpitanului, din care n’a rămas decât un colț, înalt de mai puțin de 50 cm. În fotografie, de la stânga: 1. Horia Igiroșanu, 2. persoană neidentificată, 3. Vera Totu, 4. Mary Polihroniade și 5. Iva Igiroșanu.



1948 Iulie, o vedere puțin extinsă a imaginii de mai sus.



Radu Gyr și Alexandru Mironescu. Mănăstirea Cozia, 14 Septembrie 1972.

HORIA IGIROȘANU:

CÂTEVA NOTE DE CUNOAȘTERE

VIA IA: Horia Igiroșanu (1896–1960) a fost un regizor de film, scenarist, sculptor și educator român de pionierat, care a jucat un rol fundamental în dezvoltarea timpurie a cinematografiei românești. Este cel mai cunoscut pentru regia de drame mute istorice și pentru înființarea unor instituții inovatoare pentru promovarea filmului și a artelor spectacolului în România.

Contribuții majore și carieră:

1. Începuturile artistice: A absolvit Școala Națională de Arte Frumoase din București. Inițial a lucrat ca sculptor și a cofondat Academia Liberă de Pictură și Sculptură în 1921.
2. Moștenirea cinematografică: A regizat filme mute notabile, inclusiv *Iadeș* (1926), *Iancu Jianu* (1928) și *Ciocoii* (1931). Filmul său din 1929, *Haiducii (Tâlharii)*, este singura sa lucrare cunoscută că a supraviețuit integral. A avut chiar o distribuție scurtă în Statele Unite și Franța.
3. Inovator cultural: Igiroșanu a fondat prima școală românească de mimodramă. De asemenea, a înființat "Asociația Prietenilor Filmului". A fost redactor-șef pentru publicații influente precum *Clipa* și *Clipa cinematografică* apărute în perioada interbelică...

4. Mulți istorici de film consideră abordarea sa vizuală teatrală — marcată de interpretarea expresivă în stil european și iluminarea emoțională puternică — ca o piatră de temelie a gramaticii cinematografice românești timpurii.





Horia Igiroșanu și Aurel Jiquidi (dreapta).



Bustul Prof. Nae Ionescu, opera sculptorului Horia Igiroșanu.

EXTRA

VARIOUS



Arhanghelul Mihail, Patronul spiritual și Protectorul Legiunii (autor: Alexandru Bassarab); în original alb-negru), 1935.

DESCHIDEREA TABEREI DE MUNCĂ DE LA CARMEN SYLVA



Tabăra de muncă de la Carmen Sylva, pe malul Mării Negre: Gen. Gh. Cantacuzino-Grănicerul (stânga) și Corneliu Zelea Codreanu. După slujba de sfințire, Căpitanul se adresează celor prezenți, vorbind despre însemnătatea și rolul muncii ca rod al educației legionare...



„Tot ce-și poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebuie să ne dea școala legionară!”

(Corneliu Zelea Codreanu)



La deschiderea taberei de muncă de la Carmen Sylva, pe malul Mării Negre...



CASA LEGIONARILOR DE PE MUNTELE RARĂU CONSTRUITĂ DE LEGIONARI



Casa legionarilor de pe Muntele Rarău: vedere din față.



Casa legionarilor de pe muntele Rarău aproape de final. Sus: casa văzută din profil, într'o altă ipostază.



Vedere din lateral.



La deschiderea unei tabere de muncă, Căpitanul împreună cu publicul invitat să participe la eveniment...



Corpul intelectualilor din secțiunea „Răzleți” din București, prezintă Căpitanului raportul de muncă al taberei, gata pentru noi ordine...



Funeraliile Moța – Marin, București, Gara de Nord. De la stânga: Gen. Cantacuzino Grănicerul, Corneliu Zelea Codreanu și Prat y Soutzo, ambasadorul Spaniei la București.





Sicriale celor doi eroi Ion Moța și Vasile Marin acoperite cu cetină verde.



În fața Gării de Nord din București, sute de mii de legionari așteaptă sosirea eroilor căzuți pentru Creștinătate...



București: sediul legionar din Str. Gutenberg în construcție (vara 1937)...



Mulțimea aclamă noua realizare legionară...



1940: defilează Cetățuile de Fete în frunte cu Sica Popescu...





București, 6 Octombrie 1940: Horia Sima (dreapta), Comandantul Mișcării Legionare, împreună cu gen. Ion Antonescu, salută de la tribuna oficială din Piața „6 Septembrie” (astăzi Piața Unirii), sutele de mii de legionari prezenți la aniversarea a 30 de zile de la înlăturarea camarilei regale și instaurarea Statului Național-Legionar. Jos: privire din Dealul Mitropoliei.





Sus: Cetățuile de Fete Legionare participante la aniversarea din 6 Octombrie 1940... Jos, stânga: alt aspect al manifestației mai sus amintite, din altă perspectivă...



6 Octombrie 1940, București (dreapta): invitați oficiali din partea Italiei, Germaniei și Japoniei, împreună cu participanți de vază români prezenți la manifestări. Jos, August, 1940: un grup de legionari într'o vizită „conspirativă” la Casa Legionarilor de pe Muntele Rarău. In dreapta, sediul legionar din orașul Oradea construit de legionari la mijlocul anilor 30...





Afară cu liftele aciuete, străinii și paraziții, sabotorii intereselor naționale românești (reproducere din ziarul "Porunca Vremii", 1937).



Insomnia regelui Carol al II-lea: "prea mulți noi legionari" (caricatură apărută în revista *Current History*, Mai, 1936).

TABĂRA DE MUNCĂ DE LA VULTUREȘTI (MUSCEL)



Tabăra de muncă de la Vulturești, Muscel, Oct. 1940: legionarii așteaptă ordinul de începere a lucrului. Este prima casă de adăpost construită de statul legionar. Tot aici va fi ridicată și troița în memoria inginerilor silvici Gh. Clime, Popescu-Coculescu și Victor Slăvescu căzuți pentru biruința legionară. Inaugurarea va avea loc în fața unei numeroase asistențe câteva luni mai târziu, la 15 Decembrie 1940, când are loc sfințirea lor.



15 Decembrie 1940: casa de adăpost Nr. 1 la finele lucrărilor. Prevăzută cu dormitor spațios, sală de mese, spălător, bucătărie, cancelarie, magazie și post de prim ajutor medical.



Aspect de la inaugurare...



Reprezentare via IA a bisericii “Arhanghelul Mihail” din Rădăuți construită de legionari în anul 1936, în plin centrul orașului.



Demolată de comuniști în anul 1961, posibil chiar la 12 Iulie, ora 11, după cum rezultă dintr'o însemnare, pentru a face loc primelor cvartaluri de locuințe construite în Rădăuți.

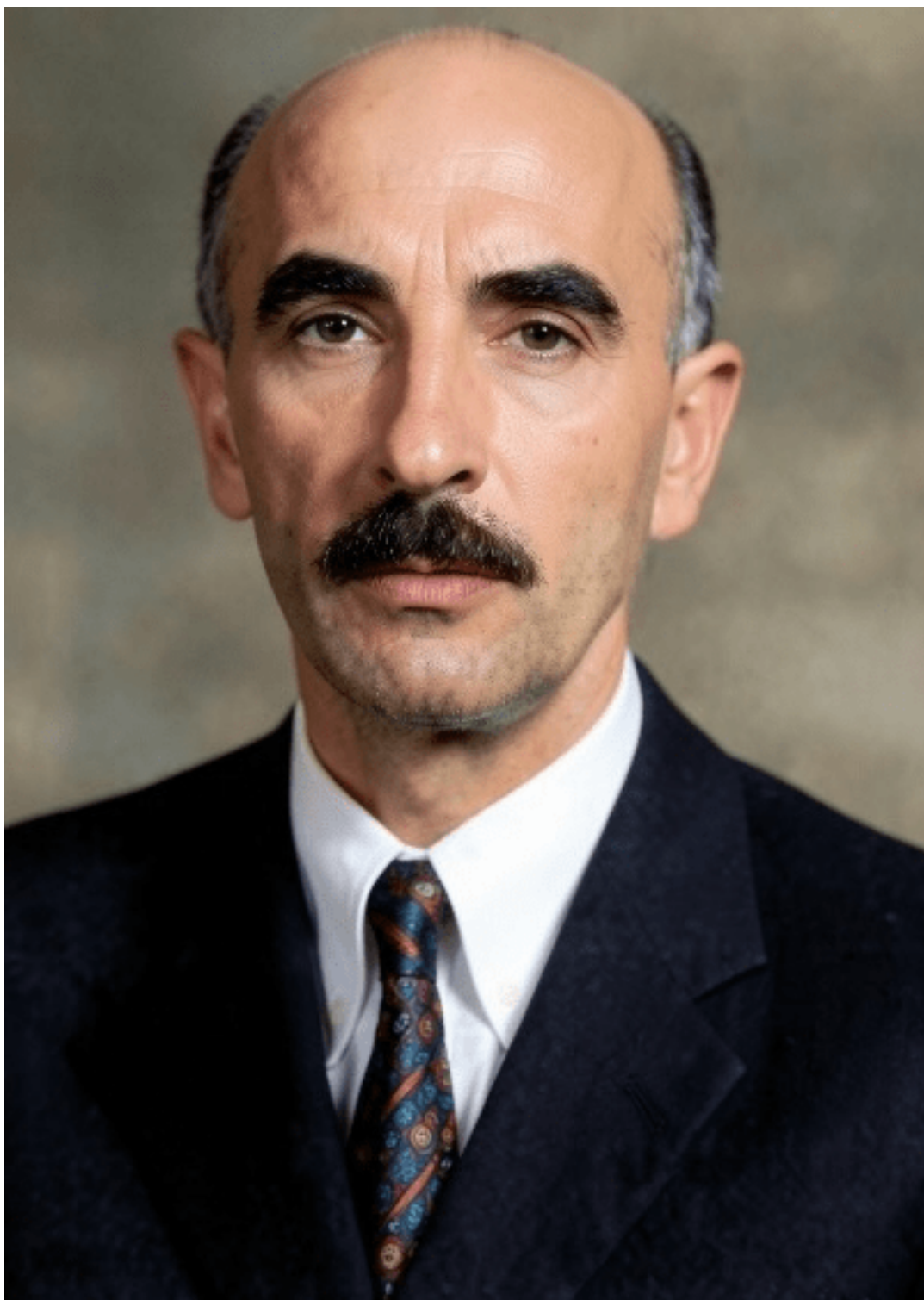
Fapta mârșavă încheie un alt capitol tragic din istoria orașului, despuat de majestuoasa lucrare înfăptuită cu atâta trudă și dragoste creștinească de brațele tineretului constructiv.

Zeci de monumente de pe raza județului – de altfel – vor avea parte la rândul lor de același tratament extinctiv.

În dreapta, sediul Legiunii din București, Str. Gutenberg, Nr. 3 (Noiembrie, 1940).

Lucrările de restaurare au fost efectuate benevol de câteva zeci de legionari, prin tabăra de muncă care s'a format ad-hoc în toamna anului 1940.

O A M E N I



Prof. Traian Brăileanu, cărturarul, filosoful, sociologul, teoreticianul naționalității și comunității omenеști (1882, Bilca – 1947, închisoarea Aiud), Ministru al Educației, Cultelor și Artelor în cadrul Statului Național-Legionar (1940-1941). Asasinat în chip bestial prin exterminare fizică la 10 Iulie 1947 (din alte surse, data asasinării marelui om de cultură apare la 3 Octombrie 1947).



Gheorghe Gh. Istrate, licențiat al Academiei Comerciale, autorul “Îndreptarului Frățiilor de Cruce” apărut sub auspiciile partidului “Totul pentru Țară” în anul 1935 și al versiunii extinse care ulterior s’a tipărit sub titlul “Frăția de Cruce” în 1937. Comandant Legionar, Șeful Frățiilor de Cruce (1935-1938); asasinat mișelește din ordinul lui Carol al II-lea în noaptea de 21/22 Septembrie 1939 în închisoarea din Râmnicu Sărat, împreună cu alți conducători legionari.



Prof. Nae Ionescu



Prof. Univ. Corneliu Șumuleanu.



Traian Cotigă, 1934. Avocat, doctor în drept. Studii la Facultatea de Drept din București. Președinte al Uniunii Naționale a Studenților Creștini din România (U.N.S.C.R.) în perioada 1935-1936. Cu un remarcabil talent oratoric, a fost Parlamentar pe listele Partidului „Totul pentru Tară” în anul 1937. Arestat în anul 1938 împreună cu mulți alți conducători legionari, este expedit în lagărul de la Miercurea Ciuc, fiind apoi transferat la Spitalul Militar din Brașov unde este împușcat împreună cu alți legionari de frunte la 22 Septembrie 1939 din ordinul camarilei de tristă amintire în frunte cu regele Carol al II-lea, moment când are loc un sângeros pogrom împotriva Legiunii fiind uciși sute de legionari pe întreg teritoriul țării.



De la stânga: sociologul Traian Herseni; matematicianul și poetul Ion Barbu. În dreapta, Octav Onicescu.



Scriitoarea, poeta și jurnalista Anișoara Odeanu (pe numele adevărat Doina Peteanu). Fica Patrichi, decedată în munții Bucegi în timpul prigoanei carliste.



În stânga: Prof. Ion Halmaghi. Dreapta: Mittersill, Austria, Iunie 1987: Av. Dipl. Radu Budișteanu împreună cu Nicolae Niță (subsemnatul), Directorul ziarului „*Libertatea*” din N.Y.



Prințul Alexandru Cantacuzino, revenit cu echipa legionară la București după încheierea campaniei de luptă din Spania împotriva comuniștilor. Asasinat în Septembrie 1939.



Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, la una din comemorările în memoria legionarilor martiri Ion Moța și Vasile Marin de la Monumentul „Moța-Marin” din Majadahona, Spania, intonând „Sfântă Tinerețe Legionară ”.

SFÂRȘIT



TINERETUL MUNCII:

TINERETUL
CONSTRUCTIV!



Re crește, în sunș,
Cruce grea am pus...